

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

**Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου
Τμήμα Συντονισμού**

Αθήνα, 12 Δεκεμβρίου 2019

Α.Π.: 6559

Προς: Ως Πίνακας Αποδεκτών

(μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)

Ταχ. Δ/ση: Κεφαλληνίας 45
Τ.Κ. – Πόλη: 112 57 Αθήνα
Πληροφορίες: Αλ. Τάττης
Τηλέφωνο: 213 2124 730
Email: a.tattis@eaadhsy.gr
Τηλ. Κέντρο: 213 2124 700
Fax: 213 2124 777
Ιστότοπος: www.eaadhsy.gr

ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ

(δυνάμει της περίπτωσης ια της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011)

(Απόφαση Τ.Ο. 5/2019 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων)

ΘΕΜΑ: Έκδοση Τεχνικής Οδηγίας με θέμα: «Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς στις δημόσιες συμβάσεις καινοτομίας».

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Αντικείμενο της παρούσας Τεχνικής Οδηγίας είναι η παροχή σε δημόσιους φορείς που προτίθενται να εμπλακούν στην ανάθεση και εκτέλεση «δημόσιας σύμβασης καινοτομίας»¹ μιας ευσύνοπτης επεξήγησης του τρόπου διεξαγωγής και διαχείρισης των λεγόμενων «προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς». Οι προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς στοχεύουν στην βελτιστοποίηση του σχεδιασμού της διαδικασίας ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης, ειδικά στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η υπό ανάθεση σύμβαση εμπεριέχει στοιχεία καινοτομίας ή εν γένει αβεβαιότητας ως

¹ Σε ό,τι αφορά στην εννοιολογική οριοθέτηση των «Δημόσιων Συμβάσεων Καινοτομίας» και στο ειδικό νομικό πλαίσιο που τις διέπει, παραπέμπουμε στην Τεχνική Οδηγία 2/2018 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με θέμα «Συμβάσεις Καινοτομίας» (Απόφαση Τ.Ο. 2/2018, ΑΔΑ: 7ΝΡ00ΞΤΒ-ΜΡΨ).

προς τον τρόπο κάλυψης των αναγκών της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα. Επί της ουσίας, μέσω των διαβουλεύσεων, οι αναθέτουσες αρχές ενημερώνουν τους οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένες αγορές για τα σχέδια και τις απαιτήσεις τους εν γένει, ώστε να προετοιμάσουν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, τόσο σε ό,τι αφορά στην αποσαφήνιση του συμβατικού αντικειμένου, όσο και σε ό,τι έχει να κάνει με τον διαδικαστικό σχεδιασμό της ανάθεσης της σύμβασης. Είναι προφανές ότι η αναγκαιότητα προσφυγής σε προκαταρκτική διαβούλευση είναι ιδιαίτερος αυξημένη στην περίπτωση των δημόσιων συμβάσεων καινοτομίας, καθώς, στην προκειμένη περίπτωση, οι δημόσιοι φορείς θα πρέπει με κάποιο τρόπο να διαπιστώσουν αν όντως τίθεται ζήτημα προσφυγής στο ειδικό πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων καινοτομίας. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποκλεισθεί η πιθανότητα να είναι αναγκαία ή χρήσιμη η προσφυγή σε προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά, οποτεδήποτε σχεδιάζεται η ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης.

Πράγματι, με τα άρθρα 40 και 41 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ καθώς και με τα άρθρα 58 και 59 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, κατοχυρώνεται και ρυθμίζεται για πρώτη φορά στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης η δυνατότητα προσφυγής σε προκαταρκτικές διαβουλεύσεις. Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και στο άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ προβλέπεται ότι οι δημόσιοι φορείς, πριν δρομολογήσουν «διαδικασία προμήθειας» μπορούν να διεξάγουν διαβουλεύσεις με την αγορά προκειμένου να προετοιμάζουν την προμήθεια και να ενημερώνουν τους οικονομικούς φορείς για τα σχέδια και τις απαιτήσεις τους, ενώ με άρθρα 41 και 59 εκάστης των Οδηγιών γίνεται προσπάθεια να εξασφαλισθεί ότι η συμμετοχή οικονομικών φορέων στις προκαταρκτικές διαβουλεύσεις δεν θίγει τις θεμελιώδεις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της μη διάκρισης.

Οι εν λόγω διατάξεις των Οδηγιών ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη, με τα άρθρα 46 έως 48 και 278 έως 280 του ν. 4412/2016,² στο πλαίσιο των οποίων ο εθνικός νομοθέτης επέλεξε να ρυθμίσει αναλυτικώς τον τρόπο διεξαγωγής των προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά, «ξεπερνώντας» το γενικό πλαίσιο που σκιαγραφείται, σε αδρές γραμμές, στις σχετικές ρυθμίσεις των Οδηγιών.

Συνεπώς, στην ανά χείρας Τεχνική Οδηγία, θα εντοπισθεί το ισχύον, κατά το Βιβλίο Ι του ν. 4412/2016, νομικό πλαίσιο για τις προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς και θα εξηγηθούν οι σχετικοί διαδικαστικοί κανόνες, ενώ για λόγους διευκόλυνσης του αναγνώστη, θα παρουσιασθεί και ένα σχετικό εμπειρικό παράδειγμα προκαταρκτικής διαβούλευσης από το Ηνωμένο Βασίλειο.

² Στο Βιβλίο Ι του ν. 4412/2016, τα άρθρα 46 – 48 ενσωματώνουν τα άρθρα 40 και 41 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ενώ στο Βιβλίο ΙΙ του ν. 4412/2016, τα άρθρα 278 – 280 ενσωματώνουν τα άρθρα 58 και 59 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ. Τονίζεται ότι η ανάλυση του κειμένου αφορά τα διαλαμβανόμενα στο Βιβλίο Ι του νόμου και μόνο.

2. Το νομικό πλαίσιο - άρθρα 46-48 ν. 4412/2016

- Στο άρθρο 46 του ν. 4412/2016 (που ενσωματώνει το άρθρο 40 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζεται ότι:

«Άρθρο 46 Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς

Πριν από την έναρξη μιας διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διεξάγουν διαβουλεύσεις με την αγορά, προκειμένου να προετοιμάσουν τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και να ενημερώνουν τους οικονομικούς φορείς για τα σχέδια και τις απαιτήσεις τους όσον αφορά τις συμβάσεις.

Για τον σκοπό αυτό, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, επί παραδείγματι, να ζητούν ή να δέχονται συμβουλές ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων ή αρχών, όπως η Αρχή και η Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων (ΜΟ.ΠΑ.Δι.Σ.) του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (Κ.Δ.Ε.Ο.Δ.) ή συμμετεχόντων της αγοράς. Οι εν λόγω συμβουλές μπορούν να χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, εφόσον οι εν λόγω συμβουλές δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και την παραβίαση των αρχών της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας».

- Αντιστοίχως, στο άρθρο 47 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι:

«Άρθρο 47 Κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς

1. Οι διαβουλεύσεις διεξάγονται βάσει ειδικής πρόσκλησης για ανοιχτή, μη δεσμευτική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων που αναρτάται στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής και κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, μέσω του έντυπου ή ηλεκτρονικού τύπου. Η δαπάνη των δημοσιεύσεων στον τύπο και κάθε άλλο μέσο δημοσιότητας βαρύνει την αναθέτουσα αρχή. Σε περίπτωση συμβάσεων για τις οποίες η εφαρμογή της παρούσας διάταξης θα υποχρέωνε τις αναθέτουσες αρχές να παράσχουν πληροφορίες, η αποκάλυψη των οποίων είναι αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντά τους ή μπορεί να παραβιάσει απόρρητα, η ειδική πρόσκληση του πρώτου εδαφίου δεν δημοσιοποιείται, αλλά αποστέλλεται με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. Η πρόσκληση αναφέρει τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο της σύμβασης, τον τρόπο και την προθεσμία υποβολής παρατηρήσεων. Στην πρόσκληση επισυνάπτεται σχετικό περιγραφικό έγγραφο, στο οποίο περιλαμβάνεται κάθε άλλο πληροφοριακό στοιχείο σχετικά με τη σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί. Στην περίπτωση του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1, πριν την αποστολή πρόσκλησης σε επιλεγμένους οικονομικούς φορείς οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο αντικείμενο της

σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή διασφαλίζει την εχεμύθεια των οικονομικών φορέων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 21.

3. Η διαδικασία διαβούλευσης διεξάγεται κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 22, 36 και 37 διαρκεί τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημέρες από την ανάρτηση της σχετικής ανακοίνωσης ή από την αποστολή της σχετικής πρόσκλησης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται, ιδίως σε περιπτώσεις συμβάσεων μείζονος οικονομικής αξίας ή με ιδιαίτερα σύνθετο αντικείμενο. Μετά τη λήξη της προθεσμίας που τάσσεται στην πρόσκληση για την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, η αναθέτουσα αρχή συγκεντρώνει, αναρτά στην ιστοσελίδα της και επεξεργάζεται τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν. Το τελευταίο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1.»

- Τέλος, στο άρθρο 48 του ν. 4412/2016 (που ενσωματώνει το άρθρο 41 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζεται ότι:

«Εάν ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση που σχετίζεται με υποψήφιο ή προσφέροντα έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή είτε εντός είτε εκτός του πλαισίου του άρθρου 46 ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω υποψηφίου ή προσφέροντα. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τη γνωστοποίηση στους λοιπούς υποψηφίους και προσφέροντες σχετικών πληροφοριών που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης εμπλοκής του υποψηφίου ή του προσφέροντος στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και τον προσδιορισμό επαρκών προθεσμιών για την παραλαβή των προσφορών. Ο εμπλεκόμενος υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία μόνο εάν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλιστεί συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Πριν από οποιονδήποτε τέτοιον αποκλεισμό, ενημερώνονται η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αρμόδια για την εφαρμογή του ν. 3959/2011 (Α' 93) και η Αρχή και παρέχεται η ευκαιρία στους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης δεν είναι δυνατόν να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Τα έγγραφα και στοιχεία που υποβάλλονται από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες προς απόδειξη αυτού, καταγράφονται και τίθενται υπόψη της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της Αρχής με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Τα μέτρα που λαμβάνονται καταγράφονται στην ειδική έκθεση που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 341.»

3. Οι κανόνες διεξαγωγής της διαβούλευσης κατά την ελληνική έννομη τάξη

3.1. Ο γενικός κανόνας για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων (οι οποίες και ανάγονται στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής) έγκειται στη δημοσιοποίηση ειδικής πρόσκλησης, για ανοιχτή, μη δεσμευτική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων. Η πρόσκληση αυτή αναρτάται στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, ενώ, κατά την κρίση αυτής, μπορεί να δημοσιοποιηθεί και στον έγχαρτο ή ηλεκτρονικό τύπο.³

Η εν λόγω πρόσκληση εμπεριέχει: α) τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής, β) το αντικείμενο της σύμβασης που επιδιώκεται να ανατεθεί και γ) τον τρόπο και την προθεσμία υποβολής παρατηρήσεων από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς. Επίσης, στην πρόσκληση επισυνάπτεται «περιγραφικό έγγραφο», το οποίο και αποτυπώνει κάθε άλλο πληροφοριακό στοιχείο αναφορικά με την σύμβαση (ουσιαστικά τα στοιχεία του περιγραφικού εγγράφου είναι αυτά επί των οποίων και συντελείται η διαβούλευση).

Η διαδικασία της διαβούλευσης διαρκεί τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημέρες (από την ανάρτηση της σχετικής ανακοίνωσης ή από την υποβολή της πρόσκλησης) εκτός και αν προκύψει ανάγκη παράτασης, ιδίως σε συμβάσεις μείζονος οικονομικής αξίας ή ιδιαιτέρως πολύπλοκου αντικειμένου. Η διεξαγωγή της διαδικασίας υπόκειται στις προβλέψεις των άρθρων 22, 36 και 37 του ν. 4412/2016, οπότε και εφαρμόζονται οι γενικές κανόνες που διέπουν την χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

Μετά τη λήξη της προθεσμίας που έχει ταχθεί και την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, η αναθέτουσα αρχή συγκεντρώνει, αναρτά στην ιστοσελίδα της και επεξεργάζεται τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν.

Από την επεξεργασία αυτή, δύο «σενάρια» είναι καταρχήν νοητό να προκύψουν:

A) Στην αγορά διατίθεται, σε μικρές ποσότητες έστω, μια λύση που καλύπτει ικανοποιητικά τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής. Στο σενάριο αυτό, το ενδεχόμενο επόμενο βήμα είναι ο σχεδιασμός μιας «δημόσιας σύμβασης καινοτόμων λύσεων» (PPI), που συνήθως ανατίθεται μέσω είτε ανταγωνιστικού διαλόγου είτε ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση.

B) Στην αγορά δεν υφίσταται μια λύση που να καλύπτει ικανοποιητικά τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει η λύση αυτή να «επινοηθεί» είτε μέσω «προ-εμπορικής δημόσιας σύμβασης» (PCP) είτε μέσω σύμπραξης καινοτομίας (Innovation Partnership). Σημειώνεται ότι στην περίπτωση του PCP η κυριότητα της λύσης

³ Στην περίπτωση δημοσίευσης στον τύπο οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν αποκλειστικά την αναθέτουσα αρχή.

που ίσως επινοηθεί ανήκει στον οικονομικό φορέα που τη εφευρίσκει, ενώ στην περίπτωση του Innovation Partnership η κυριότητα της λύσης θα ανήκει στην αναθέτουσα αρχή.

3.2. Σε περίπτωση κατά την οποία η εφαρμογή των ανωτέρω κανόνων θα υποχρέωνε τις αναθέτουσες αρχές να παράσχουν πληροφορίες, η αποκάλυψη των οποίων θα ήταν αντίθετη με τα ουσιώδη συμφέροντά τους ή θα μπορούσε να παραβιάσει απόρρητα, η ειδική πρόσκληση με την οποία εκκινούν οι διαβουλεύσεις δεν δημοσιοποιείται, αλλά αποστέλλεται στους οικονομικούς φορείς με κάθε πρόσφορο, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής τρόπο. Μάλιστα, πριν την υποβολή της πρόσκλησης, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξασφαλίζει την εχεμύθεια των εμπλεκόμενων οικονομικών φορέων, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 21, παρ. 1 του ν. 4412/2016. Συγκεκριμένα, στο εν λόγω άρθρο προβλέπεται ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς πάσης φύσεως απαιτήσεις ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία των πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα που παρέχουν κατά τη διαβούλευση οι αναθέτουσες αρχές. Επιπλέον, οι ίδιες (ή πρόσφορες) απαιτήσεις μπορούν να αφορούν και στο προσωπικό, τους υπεργολάβους ή και κάθε άλλο τρίτο πρόσωπο, που χρησιμοποιείται από τους οικονομικούς φορείς που εμπλέκονται στη διαβούλευση. Σημειώνεται ότι, στην εν λόγω περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή που διενεργεί την προκαταρκτική διαβούλευση δεν υποχρεούται να αναρτήσει στην ιστοσελίδα της τις παρατηρήσεις που υπεβλήθησαν.

3.3. Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω κανόνες δεν τυγχάνουν εφαρμογής σε περίπτωση κατά την οποία η υπό ανάθεση σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 15 του ν. 4412/2016. Στο εν λόγω άρθρο ρητώς ορίζεται ότι ο ν. 4412/2016 δεν εφαρμόζεται, εν γένει, στην ανάθεση δημοσίων συμβάσεων που αφορούν στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας (πλην συγκεκριμένων εξαιρέσεων που επίσης προδιαγράφονται), καθώς επίσης και σε περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων που έχουν να κάνουν με την προάσπιση των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας της χώρας, ή έχουν κηρυχθεί ως απόρρητες.

4. Υποχρέωση τήρησης γενικών αρχών

Η διεξαγωγή προκαταρκτικών διαβουλεύσεων με την αγορά, κατά τα ανωτέρω, δεν θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και την παραβίαση των αρχών της διαφάνειας και της αποφυγής των διακρίσεων των οικονομικών φορέων. Για το σκοπό αυτό, το άρθρο 48 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι στην περίπτωση κατά την οποία ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση που σχετίζεται με υποψήφιο ή

προσφέροντα έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή ή έχει εμπλακεί με οποιοδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (π.χ. μέσω συμμετοχής σε προκαταρκτική διαβούλευση), η αναθέτουσα αρχή πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω υποψηφίου ή προσφέροντα στη διαδικασία.

Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τη γνωστοποίηση στους λοιπούς υποψηφίους και προσφέροντες των πληροφοριών που ανταλλάχθηκαν κατά την προετοιμασία και το σχεδιασμό της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, ενώ θα μπορούσε ακόμη και να αποκλεισθεί ο υποψήφιος που ενεπλάκη, με οποιονδήποτε τρόπο, στο στάδιο της προετοιμασίας αν δεν υφίσταται άλλος τρόπος για να διασφαλισθεί η συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Μάλιστα, πριν την επιβολή τέτοιου αποκλεισμού ενημερώνεται η Επιτροπή Ανταγωνισμού και η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και παρέχεται στους αποκλεισθέντες η δυνατότητα να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους κατά την προετοιμασία δεν έχει προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού.

5. Εμπειρικό παράδειγμα

Προς περαιτέρω υποβοήθηση των αναθετουσών αρχών που προτίθενται να εμπλακούν σε προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά εν όψει σύναψης σύμβασης καινοτομίας, παραθέτουμε ένα συγκεκριμένο παράδειγμα και δη αυτό του «PRO LITE Project», για την εγκατάσταση ενός ενεργειακά αποτελεσματικού συστήματος φωτισμού για το Μετρό του Λονδίνου. Αναλυτικώς, στην εν λόγω περίπτωση έλαβαν χώρα τα εξής:⁴

Το 2014, ο αρμόδιος φορέας για τις δημόσιες μεταφορές στο Λονδίνο (“Transport for London”) εκκίνησε διαδικασία προκαταρκτικής διαβούλευσης με την αγορά, με σκοπό να αποσαφηνίσει τις δυνατότητες της αγοράς για την εγκατάσταση ενός νέου συστήματος φωτισμού στο Μετρό του Λονδίνου. Το σχετικό εγχείρημα, διεξήχθη στο πλαίσιο ειδικού προγράμματος χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση με απώτερο σκοπό τη σύναψη «δημόσιας σύμβασης καινοτόμου λύσης» (PPI), στη βάση μιας καινοτόμου στρατηγικής περί «Πρώιμης Εμπλοκής με την Αγορά» («Early Market Engagement Strategy»). Ζητούμενο της στρατηγικής αυτής ήταν η ανάπτυξη ανταγωνισμού και η ενεργοποίηση της καινοτομίας στην αγορά που σχετίζεται με το φωτισμό στο σύνολο της επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην πράξη, ο φορέας «Transport for London» συμμετείχε, αρχικά, στα μεγαλύτερα επαγγελματικά συνέδρια του χώρου, και εν συνεχεία σχεδίασε και ενεργοποίησε ένα συγκεκριμένο διαδικτυακό εργαλείο, μέσω του

⁴ Βλέπε αναλυτική παρουσίαση του συγκεκριμένου παραδείγματος στο «The EAFIP toolkit: Module 2», σελ. 67-69 διαθέσιμο στο <https://eafip.eu/toolkit/module-2/>

οποίου παραγωγοί και προμηθευτές μπορούσαν να παρουσιάσουν τις οργανωτικές ικανότητές τους, τις καινοτόμες τεχνολογίες που ίσως ήδη υιοθετούσαν, καθώς επίσης και τις εμπειρίες τους από αντίστοιχα εγχειρήματα. Επιπλέον, το 2015, ο φορέας διοργάνωσε ημερίδα επικοινωνίας με συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς με φυσική παρουσία, καλώντας σε συμμετοχή εξήντα (60) παραγωγούς και προμηθευτές, καθώς και εκπροσώπους της «Europe Lighting Association», με τελικό αποτέλεσμα να συγκεντρωθούν πληροφορίες και στοιχεία για περίπου τριακόσιες (300) καινοτόμες τεχνολογίες στον τομέα του φωτισμού.

Με βάση τα στοιχεία αυτά, κατέστη δυνατό ο δημόσιος φορέας «Transport for London» να καταστρώσει και να σχεδιάσει τις λειτουργικές απαιτήσεις, τις τεχνικές προδιαγραφές και τα απαραίτητα έγγραφα της σύμβασης. Βασικό ζητούμενο κατέστη η ανάπτυξη εκείνου του προϊόντος με τη βέλτιστη απόδοση και κόστος στον συνολικό κύκλο ζωής του, ενώ η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης οργανώθηκε σε τρία στάδια (στο πρώτο στάδιο της «προέγκρισης» συμμετείχαν περισσότεροι από πενήντα οικονομικοί φορείς, στο δεύτερο στάδιο δημοσιεύθηκε πρόσκληση για την υποβολή της προτεινόμενης τεχνικής λύσης και στο τρίτο στάδιο δημοσιεύθηκε πρόσκληση για την δοκιμή, *in situ*, των προτεινόμενων τεχνικών λύσεων). Εν τέλει, και μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, ο δημόσιος φορέας συνήψε συμφωνίες - πλαίσιο οκταετούς διάρκειας για την κάλυψη των αναγκών του Μετρό του Λονδίνου.

6. Καταληκτικές επισημάνσεις

Κατόπιν της ανωτέρω παρουσίασης, είναι απαραίτητο, καταληκτικώς, να αναφερθούμε, εν συνόψει σε κάποια σημαντικά για τους δημόσιους φορείς πλεονεκτήματα από την προσφυγή σε προκαταρκτική διαβούλευση της αγοράς, τόσο στην περίπτωση των δημόσιων συμβάσεων καινοτομίας όσο και γενικότερα:

- Η προκαταρκτική διαβούλευση διευκολύνει τους δημόσιους φορείς να εντοπίσουν εκείνους του οικονομικούς φορείς που κατά πάσα πιθανότητα είναι κρίσιμοι για τον σχεδιασμό και την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης καινοτομίας.
- Μέσω της προκαταρκτικής διαβούλευσης εξασφαλίζεται ότι θα κινητοποιηθεί το ενδιαφέρον των κρίσιμων οικονομικών φορέων, ώστε αυτοί να εμπλακούν εν τέλει σε μια διαδικασία σύναψης σύμβασης καινοτομίας.
- Η προκαταρκτική διαβούλευση επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να ελέγξουν στην πράξη τις υποθέσεις τους ως προς την ανάγκη υιοθέτησης καινοτόμων λύσεων. Επίσης, του επιτρέπει να διερευνήσουν ειδικά ζητήματα δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας,

αποκλειστικών δικαιωμάτων, προτύπων, κανονιστικών καθεστώτων κ.λπ. που συχνά τίθενται κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων καινοτομίας.

- Μέσω της προκαταρκτικής διαβούλευσης, οι αναθέτουσες αρχές διευκολύνονται στην συγκεκριμενοποίηση της επιχειρησιακής και λειτουργικής διάρθρωσης της υπό ανάθεσης σύνθεσης (π.χ. προϋπολογισμός, οφέλη, κίνδυνοι, στάδια ανάθεσης, συγκεκριμένα προβλήματα στην εκτέλεση κ.λπ.).

- Η προκαταρκτική διαβούλευση εξασφαλίζει ότι οι οικονομικοί φορείς που δραστηριοποιούνται στην εκάστοτε κρίσιμη αγορά είναι σύμφωνοι με τον τρόπο σχεδιασμού όχι μόνο της ανάθεσης αλλά και της εκτέλεσης της δημόσιας σύμβασης καινοτομίας.

Αθήνα, 3 Δεκεμβρίου 2019

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1) Προεδρία της Δημοκρατίας

2) Βουλή των Ελλήνων

3) Προεδρία της Κυβέρνησης

4) Όλα τα Υπουργεία / Γενικές-Ειδικές Γραμματείες (Γραφεία κ. Υπουργών, Υπουργών Επικρατείας, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών στον Πρωθυπουργό, Υφυπουργών, Δ/νσεις Νομοθετικού έργου, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων)

- Υπουργείο Οικονομικών

- Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

- Υπουργείο Εξωτερικών

- Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

- Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης])

- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

- Υπουργείο Υγείας

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (προς περαιτέρω κοινοποίηση στις Εφορείες Αρχαιοτήτων)

- Υπουργείο Δικαιοσύνης

- Υπουργείο Εσωτερικών

- Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

- Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

- Υπουργείο Τουρισμού

5) Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (προς περαιτέρω ενημέρωση και των Ειδικών Υπηρεσιών και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης ν. 3614/2007 και Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ Α.Ε.)

6) Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

7) Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

8) Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ), (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), τα νοσοκομεία και τους εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου Υγείας, Τμήματα Προμηθειών)

9) Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων, Δ/νσεις Νομοθετικού) (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Τμήματα/Γραφεία Προμηθειών)

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου - Δυτικής Ελλάδας - Ιονίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης

10) Ανεξάρτητες Αρχές (Γραφεία κ. Προέδρων)

11) Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων